

Magisterský studijní program zaměřený na archivaci audiovizu **/ popis, první verze 5.1. 2015**

Národní filmový archiv (NFA) a Filmová a televizní fakulta Akademie múzických umění v Praze (FAMU) společně připravují dvouletý magisterský studijní program věnovaný uchovávání zejména audiovizuálních děl. Klíčovými zájmy studijního programu jsou film, video, zvuk a digitální média.

Připravovaný kabinet navrhujeme jako otevřenou komunikační platformu, určenou pro profesionály ze spřízněných oblastí a zároveň myšlenou jako nástroj pro zvyšování povědomí o problematice uchovávání audiovizu a technologicky závislého kulturního dědictví. Toto pojetí kabinetu umožní studentům získávat odborné zkušenosti a profesně růst v prostředí sdílených znalostí a expertízy. Vzdělávací proces bude vedle klíčových studijních předmětů klást důraz na komplexní porozumění celé problematice a získávání praktických dovedností prostřednictvím stáží, volitelných kurzů, průběžných projektů i projektu závěrečného, spojeného s diplomovou prací.

Absolventka studijního programu je připravena na samostatnou práci s mediálně závislým kulturním dědictvím a uměním. Během studia získala praktické zkušenosti s péčí o filmové, elektronické i digitální artefakty, stejně jako znalosti týkající se jejich správy, katalogizace a dlouhodobého uchování v rámci různých typů institucí. Je schopna čelit specifickým výzvám technické, organizační i teoretické povahy, které s sebou uchovávání mediálně závislého kulturního dědictví a umění přináší, rozumí dané oblasti v širším kontextu a dokáže pracovat na dlouhodobých strategiích. Orientuje se ve specializacích, které péče o sbírky mediální povahy vyžaduje, a je schopna tyto sbírky posuzovat z hlediska kulturního, historického i vědeckého. Může se uplatnit jako konzervátorka, archivářka, technická pracovnice, manažerka a kurátorka v paměťových institucích spravujících audiovizuální sbírky, tedy v archivech, knihovnách, muzeích a galeriích.

Proč tento program na FAMU?

Dlouhodobé uchovávání audiovizuálního obsahu zejména v digitální podobě vyžaduje přístup zohledňující specifickou povahu obsahu, jehož reprodukce se neobejde bez technologií. Pro porozumění celé problematice od sebe nelze oddělit jednotlivé složky – tedy technickou (způsob vytváření, zpracování a uchovávání obsahu), umělecko-historickou (hodnota obsahu, jeho adekvátní prezentace) a administrativní (popis a katalogizace, správa archivu i celé organizace). FAMU a Národní filmový archiv tedy nejlépe reprezentují základ znalostí potřebných pro ochranu tohoto typu kulturních hodnot, nabízejí vztah k těmto hodnotám doplněný o široké spektrum znalostí a dovedností.

Proč studium v anglickém jazyce?

Problematika archivace se neustále rozvíjí a ze své podstaty se nebude nikdy jednat o zakonzervovaný soubor postupů. Zároveň se jedná o velmi náročnou a nákladnou záležitost a lze ji úspěšně rozvíjet jen na základě mezinárodní spolupráce. Chceme nabídnout studentům možnost seznámit se s praxí úspěšných institucí a zároveň pochopit problematiku v celé šíři, což není možné bez zahraničních stáží a úzké spolupráce se zahraničními partnery, kteří mají již v této oblasti zkušenosti. Domníváme se, že jedině otevřenost a možnost dialogu s kolegy a lektory v mezinárodním měřítku dovolí studentům si osvojit a následně v praxi aplikovat postupy vhodné pro různé situace a typy institucí. Významným důvodem pro anglickojazyčný program je i možnost oslovit širší spektrum studentů přinejmenším z regionu střední, respektive středovýchodní Evropy, v němž srovnatelný studijní program chybí a jeho potřeba je vnímána stejně intenzivně, jako v České republice.

Na přípravě studijního programu se z pověření děkana FAMU podílejí:

- Mgr. Anna Batistová, Ph.D., ředitelka audiovizuálních sbírek Národního filmového archivu
- Eric Rosenzweig, vedoucí Centra audiovizuálních studií FAMU
- Ing. Bohuš Získal, Ph.D., vysokoškolský pedagog, odborník na poli digitální archivace a multimédií
- BcA. Matěj Strnad, student Centra audiovizuálních studií FAMU

Studijní program bude realizován v rámci CAS FAMU a jeho garantem bude prof. Miroslav Petříček.

Dosavadní realizace

Přípravný tým navrhl během posledních dvou let základní kurikulum studijního programu a realizoval diskuze i prezentace, z nichž některé jsou popsány níže. Kurikulum bude dále rozvíjeno v součinnosti s uvažovanými pedagogy a vyučujícími zodpovědnými za jednotlivé studijní okruhy.

Na FAMU jsme se setkali s Ondřejem Šejnolou a jeho kolegy ze Studia FAMU včetně Víta Petráška a opakovaně s Markem Jíchou a Liborem Jünem. Schůzka s Pavlem Rejholcem je vzhledem k jeho pracovnímu vytížení plánována na leden 2015. Studijní program byl rovněž opakovaně diskutován s kmenovými pedagogy CAS.

Program klade velký důraz na průběžné i závěrečné praxe a odborné stáže, jedním z hlavních cílů setkávání s hosty z ČR tedy bylo vybudovat síť možných institucionálních partnerů. Mezi nejvýznamnější partnery lze řadit **Český rozhlas**, s nímž probíhají intenzivní jednání ohledně jeho role coby ústředního partnera studijního programu, dále pak **Virtuální národní fonotéku, Vědecko-výzkumné pracoviště AVU** či **Digitální archiv kvalitativních dat Sociologického ústavu Akademie věd ČR** a další. Program jsme dále konzultovali s řadou expertů působících na poli archivů, multimédií či knihovnictví. Na sklonku listopadu jsme svůj záměr prezentovali na konferenci „**Archivy, knihovny, muzea v digitálním světě 2014**“, kterou v sídle Národního archivu ČR pořádal Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR, Národní archiv a Národní knihovna ČR.

V březnu/dubnu zorganizujeme **modul určený studentům FAMU i širší veřejnosti**, který bude věnován dlouhodobému uchování audiovize a představíme pomocí něj rovněž samotný připravovaný kabinet, půjde o jeho první veřejnou aktivitu.

Na mezinárodním poli jsme program osobně konzultovali mimo jiné s Snowden Beckerovou, vedoucí **Moving Image Archival Studies na UCLA**

(<http://www.mias.ucla.edu/program/missionstatement.htm>);

Marijke de Valckovou, vedoucí **Preservation and Presentation Program na Universiteit van Amsterdam**(<http://gsh.uva.nl/ma-programmes/programmes/content14/preservation-presentation-of-the-moving-image.html>);

Dominiquem Willoughbym, vedoucí **Master Valorisation des Patrimoines na Paris 8** (<http://www.univ-paris8.fr/Master-valorisation-des>);

Dr. Gerdou Cammaerovou, vedoucí **Film Preservation Master's Program na Ryerson University** (<http://www.ryerson.biz/graduate/ppcm/film-pres-courses.html>);

a Howardem Besserem, respektive Danem Streiblem, tedy bývalým i současným ředitelem programu **MIAP na NYU** (<http://www.nyu.edu/tisch/preservation/handbook.html>).

Téma programu jsme diskutovali rovněž s hlavními kurátory audiovizuálních sbírek, respektive vedoucími archivů jako je **MOMA** v New Yorku či **LIMA** v Amsterdamu. Díky zapojení NFA a účasti na odborných fórech jsme rovněž v kontaktu s filmovými archivy v Evropě (např. **Cineteca di Bologna, Filмотека Narodowa, Deutsche Kinemathek**) i v USA (**George Eastman House**).

S Dominiquem Willoughbym a jeho pařížským programem připravujeme projekt pro **Erasmus Plus**, který bude obnášet výměnné pobyty, respektive krátkodobé intenzivní workshopy v rámci partnerských institucí (Cinemathèque Française a Paris 8, respektive Národní filmový archiv a FAMU + další evropské partnery, kteří jsou v tuto chvíli v jednání). Výsledkem většiny konzultací s výše zmíněnými zahraničními partnery byly konkrétní přísliby další spolupráce spočívající především v realizaci výměn studentů i pedagogů. Zahraniční partneři oceňují blízké sepětí vzdělávací (FAMU) a paměťové (NFA) instituce, které je i v celosvětovém měřítku výjimečné a může výměnným studentům poskytnout mnohem intenzivnější zkušenost zejména co se uchování klasického filmového materiálu týče. Studenti námi uvažovaného programu získají naopak možnost realizovat stáž na kvalitních zahraničních pracovištích ve Spojených státech bez nutnosti hradit často velmi vysoké studijní poplatky.

Dosavadní přípravná setkání a prezentace jak v ČR, tak v zahraničí, jasně ukazují zájem o studijní program, který by adekvátně reagoval na potřeby paměťových institucí i světa médií a audiovize. Věříme, že naše snaha o podněcení dlouhodobější veřejné debaty na tato témata a propojení jednotlivých aktérů již nese své první plody.